

ZİRAİ KAZANÇLARDA VERGİLEME

Eda Kaya Bükülmez

İşletme Bilim Uzmanı, S.M.M.M., Türkiye, e-mail: edakayasmmm@gmail.com

1- GİRİŞ

Her türlü zirai faaliyetlerden elde edilen kazançlar zirai kazançlardır. Buna göre; zirai faaliyet: “arazide, deniz, göl ve nehirlerde, ekim, dikim, bakım, üretme, yetiştirme ve ıslah yollarıyla veyahut doğrudan doğruya tabiattan istifade etmek suretiyle nebat, orman, hayvan, balık ve bunların mahsullerinin istihsalini, avlanmasını, avcuları ve yetiştiricileri tarafından muhafazasını, taşınmasını, satılmasını veya bu mahsullerden sair bir şekilde faydalanmasını ifade eder.”

Yukarıda yer alan tanımdan da anlaşılacağı üzere, zirai faaliyetin tanımında iki ana unsur mevcuttur. Bu unsurlar kısaca şöyledir:

- 1) Faaliyetin arazide, deniz, göl ve nehirlerde yapılması,
 - 2) Faaliyetin ekim, dikim, bakım, üretme, yetiştirme ve ıslah yollarıyla veyahut doğrudan doğruya tabiattan istifade edilmesi halleridir.
- Öte yandan yasa ayrıca zirai faaliyet tanımına girmemekle beraber bir kısım zirai faaliyetleri de zirai faaliyet olarak kabul etmektedir. Bu faaliyetler şunlardır:
- a) Aşım yaptırmak maksadıyla erkek damızlık beslenmesi,
 - b) Çiftçiye ait her türlü ziraat makine ve aletlerin başka çiftçilerin zirai istihsal işlerinde çalıştırılması da zirai faaliyet olarak kabul edilmiştir.
 - c) Mahsullerin değerlendirilmeleri maksadıyla ve zirai istihsale müteferri olarak işlenmesi de zirai faaliyete girer.¹ Satışların dükkan ve mağaza açılarak yapılması halinde, mahsullerin dükkan ve mağazaya gelinceye kadar geçirdikleri safhalar zirai faaliyet sahasında kalır² Örneğin, Ödemiş'ten yetiştirdiği ürünleri İzmir'deki Eşrefpaşa Pazarında bir stant kiralayip satan üreticinin durumu ticari olmaz. Faaliyet zirai olarak devam edecektir.³

Citation/Atf: KAYA BÜKÜLMEZ, E. (2024). ZİRAİ KAZANÇLARDA VERGİLEME. İZMİR SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER DAYANIŞMA DERGİSİ. 7(2): 298-304

Corresponding Author/ Sorumlu Yazar:
Eda Kaya Bükülmez
E-mail: edakayasmmm@gmail.com

Bu çalışma, Creative Commons Atf 4.0 Uluslararası Lisansı ile lisanslanmıştır.
This work is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License.

Zirai işletmelerde ücretli durumuna girmeksizin çalıştırılan çiftçilerce bizzat yapılan sulama, süt sağımı, meyve toplanması, kavaklıklarda dikim, kesim, toplama, taşıma, gibi hizmetler de zirai faaliyet kapsamında ifa edilen hizmet olarak kabul edilmektedir. Zirai işletmeleri işleten gerçek kişileri ve bu kişiler tarafından kurulan “*adi ortaklıkları*” çiftçi sayılmaktadır.

Diğer taraftan, GVK'nun 52. maddesinde kolektif, adi ve eshamlı komandit şirketler, zirai faaliyetle uğraşsalar dahi çiftçi sayılmazlar. Bunların ortakları da çiftçi sayılmaz. Kolektif şirket ortakları ile komandit şirketlerde komandite ortakların şirket karından aldıkları paylar ticari kazançtır, bu şirketlerin faaliyetleri ticari faaliyet kapsamında değerlendirilmektedir.

Zirai faaliyetlerin içinde yapıldığı yerlere zirai işletme denilmektedir.

Zirai faaliyetler sonucunda, üretilen maddelere “**mahsul**” denilmektedir. Mahsul kavramı, nebat, hayvan, kara ve deniz avından elde edilen mahsulleri ve bunların işlenmesinden meydana getirilen mahsulleri kapsamaktadır.

Zirai işletmede yetiştirilen ve beslenen canlı hayvanların da demirbaş durumuna getirilmemesi kaydıyla mahsul olarak kabul edilmesi gerekir. Tarımsal mahsullerin bazıları aşağıdaki şekilde gruplanabilir:

- Tarla mahsulleri : Hububat, bakliyat, pamuk, pancar, tütün, vs.
- Bağ ve bahçe mahsulleri : Üzüm, fındık, meyve, sebze, vs.
- Çayır mahsulleri : Ot, çayır, vs.
- Hayvan mahsulleri : Süt, yağ, peynir, yün, tiftik, vs
- Orman mahsulleri : Kereste, odun, meşe palamudu, vs.
- Su avcılığı mahsulleri : Balık, midye, istiridye, mercan, sünger, vs.
- Kara avcılığı mahsulleri: Vahşi hayvanlar, kuşlar, vs.
-

2- ZİRAİ KAZANÇLARIN İŞLETME HESABI ESASINA GÖRE VERGİLENDİRİLMESİ

Çiftçilerin elde ettikleri zirai kazançların herhangi bir ayrıma tabi tutulmaksızın GVK'nun 94. maddesine göre, hasılatları üzerinden zirai stopaj yapılmak suretiyle vergilendirilecektir.

Ancak;

a) Ziraat gruplarına göre belirlenen işletme büyüklüğü ölçüsünü aşanlar⁴ Bir biçerdöver veya bu mahiyetteki bir motorlu araca sahip olanlar,

b) On yaşına kadar ikiden fazla traktöre sahip olanlar (Traktörün kendi işinde kullanılması şartıyla söz konusu şart on yıl süre⁶ ile dikkate alınmaz).⁵ Çiftçiye ait olmakla beraber zirai işletmeye dahil edilmeyen biçerdöver veya bu mahiyetteki bir motorlu araç veya on yaşına kadar ikiden fazla traktörün işletilmesinden elde edilen gelirler ticari kazanç hükümlerine göre vergilendirilir.

c) Ziraat gruplarının birkaç tanesi içine giren zirai faaliyetlerin bir arada yapılması halinde, en fazla iki gruba ait işletme büyüklüklerinde bu gruplar için tespit olunan hadlerin yarısını aşanlar,

d) Kendi işletmesi ve dahil bulunduğu ortaklıklar müstakilen işletme büyüklüğü ölçüsünün altında kaldığı halde, kendi işletmesinin ve ortaklıklardaki paylarının toplamı belirlenen işletme büyüklüğü ölçüsünü aşanlar,

e) Kendi isteğiyle gerçek usulde vergilendirilmek isteyenler,

gerçek usulde vergilendirilecektir.

Sonuç olarak, işletme büyüklüğü ölçülerini ve yukarıda belirtilen sınırlamaları aşmayanlar çiftçiler hasılatları üzerinden tevkifat yapılmak suretiyle vergilendirilecekler ve beyanname vermeyeceklerdir. Bu çiftçilerin tevkifat suretiyle ödedikleri vergiler ise, bunları “*nihai*” (son) vergileri sayılacaktır.

54. maddede yazılı ziraat gruplarının bir kaç tanesi içine giren zirai faaliyetlerin bir arada yapılması halinde, en fazla iki gruba

ait işletme büyüklükleri bu gruplar için tespit olunan hadlerin yarısını aşanlar gerçek usulde vergilendirilir.

Gerek şahsi işletmesi gerekse dahil bulunduğu ortaklıklar müstakilen işletme büyüklüğü ölçüsünün altında kaldığı halde kendisine ait işletmenin ve ortaklıklardaki payların toplamı bu ölçüyü aşan çiftçiler gerçek usulde vergilendirilir. Payları toplamı ölçüleri aşmayan diğer ortaklar tevkifat yoluyla vergilendirilirler. Yarıcılık ortaklık sayılır.

Kazançları gerçek usulde vergilendirilmeyen çiftçiler, yazılı olarak vergi dairesinden istemde bulunmaları halinde izleyen vergilendirme dönemi başından, işe yeni başlayanlar, işe başlama tarihinden itibaren gerçek usule geçebilirler. 54. maddede yazılı ölçüleri aşanlar müteakip vergilendirme dönemi başından itibaren gerçek usulde; gerçek usule tabi olanlardan bu ölçülerin altında kalanlar müteakip vergilendirme dönemi başından itibaren hasılatları üzerinden tevkifat yapılmak suretiyle vergilendirilirler.

213 sayılı VUK'nun hükümlerine göre belge alma verme, saklama ve ibraz yükümlülüklerine uymayan⁷ çiftçiler, çeşitli kamu kurum ve kuruluşları tarafından verilen avans, kredi, sübvansiyon, prim gibi ayni ve nakdi destek unsurlarından yararlanamazlar. Bu hükmün uygulanmasına ilişkin usuller, ilgili kuruluşların görüşleri de alınarak Maliye Bakanlığı'nca belirlenir.⁸

3- ZİRAİ İŞLETME BÜYÜKLÜK ÖLÇÜLERİ NEDİR?

A) Arazi üzerinde yapılan zirai faaliyetlerde:

1 inci grup: Hububat ziraatinde ekili arazinin yüzölçümü toplamı taban arazide 600 (900) kıraç arazide 1200 (1700) dönüm.

2 nci grup: Bakliyat, afyon, susam, keten, kendir ziraatinde ekili arazinin yüzölçümü toplamı 300 (1000) dönüm;

3 üncü grup: Ayçiçeği ziraatinde ekili arazinin yüzölçümü toplamı 600(950) dönüm;

4 üncü grup: Pamuk ziraatinde ekili arazinin yüzölçümü toplamı 300 (400) dönüm;

5 inci grup: Çeltik ziraatinde ekili arazinin yüzölçümü toplamı 200 (300) dönüm;

6 ncı grup: Pancar ziraatinde ekili arazinin yüzölçümü toplamı 200 (300) dönüm;

7 nci grup: Patates, soğan, sarmısak ziraatinde ekili arazinin yüzölçümü toplamı 200 (200) dönüm;

8 inci grup: Çay ziraatinde ekili arazinin yüzölçümü toplamı 40 (150) dönüm (Mahsul verebilecek hale gelmeyenler hariç);

9 uncu grup: Tütün ziraatinde ekili arazinin yüzölçümü toplamı 200 (200) dönüm;

10 uncu grup: Sebze ziraatinde ekili arazinin yüzölçümü toplamı 200 (200) dönüm;

11 inci grup: Sera ve çiçekçilik ziraatinde ekili arazinin yüzölçümü toplamı 8 (8) dönüm;

12 nci grup: Kavun ve karpuz ziraatinde ekili arazinin yüzölçümü toplamı 300 (300) dönüm;

13 üncü grup: Meyve verebilecek hale gelmiş fındık ziraatinde ekili arazinin yüzölçümü toplamı 250 (250) dönüm.

14 üncü grup: Meyve verebilecek hale gelmiş bağ ve incir ziraatinde ekili arazinin yüzölçümü toplamı 250 (250)dönüm;

15 inci grup: Meyve verebilecek hale gelmiş antep fıstığında 1500 (2500) ağaç;

16 ncı grup: Meyve verebilecek hale gelmiş zeytinliklerde 2500 (4500) ağaç;

17 nci grup: Meyve verebilecek hale gelmiş narenciyede 1250 (1500) ağaç;

18 inci grup: Meyve verebilecek hale gelmiş elmada 1000 (2000) ağaç;

19 uncu grup: Muz ziraatinde ekili arazinin yüzölçümü toplamı 20 (30) dönüm;

20 inci grup: Meyve verebilecek hale gelmiş kayısıda 1000 (2000) ağaç;

21 inci grup: Meyve verebilecek hale gelmiş armut, kiraz, vişne, şeftalide 1000 (2000) ağaç;

22 nci grup: Diğer meyve ve ürün ziraatinde ekili arazinin yüzölçümü toplamı

100 (100) dönüm, yer fıstığı 350 dönüm (Meyve ve ürün verebilecek hale gelmeyenler ile palamut hariç);

23 üncü grup: Büyükbaş hayvan sayısı 150 (150) adet (İş hayvanları ile iki yaşından küçük, büyükbaş hayvanlar hariç);

24 üncü grup: Küçükbaş hayvan sayısı 500 (750) adet (Bir yaşından küçük, küçükbaş hayvanlar ile kümes hayvanları hariç);

B) Arazi üzerinde yapılmayan zirai faaliyetler ile kara ve su avcılığında:

1 inci grup: Deniz ve iç su balıkları yetiştiriciliği;

a) Denizlerdeki sınırları belirlenebilen üretim alanlarında yapılan balık yetiştiriciliğinde (ağ kafes vb.) 500 (750)m²,

b) İç su balıkları yetiştiriciliğinde sınırları belirlenebilen havuz (beton, toprak vb.), göl, gölet ve baraj gölleri gibi üretim alanlarında 600 (900)m²,

2 nci grup: Denizlerde yapılan balık avcılığında toplam tekne boyu 20 (20) metre;

3 üncü grup: Arıcılık ziraatinde kovan sayısı 500 (500)adet;

4 üncü grup: İpek böcekçiliği ziraatinde kutu sayısı 500 (500) adet;

Bakanlar Kurulu, Zirai Kazançlar Merkez Komisyonu'nun teklifi üzerine, bu ölçüleri gerekli gördüğü bölgeler için yıllık olmak kaydıyla arazi ve ürün türlerine göre beş katına kadar artırmaya veya kanuni haddenden az olmamak üzere yeniden tespit etmeye yetkilidir. Bu şekilde tespit olunan ölçüler, Resmi Gazete'de yayımlandığı tarihi takip eden takvim yılı başından itibaren yürürlüğe girer.

4- ZİRAİ İŞLETME HESABI ESASINA GÖRE KAZANCIN GERÇEK USULDE SAPTANMASI

Gerçek usulde vergilendirilecek çiftçilerin, zirai işletme hesabı veya bilanço esasında defter tutmaları kendi isteklerine bırakılmıştır. Bilanço esasında defter tutmak için kanunla belirlenmiş bir sınırlama bulunmamaktadır. Esasen bilanço esasına göre def-

ter tutulması şart değildir.

Ancak, çiftçilerin bilanço esasında defter tutmak istediklerini, GVK'nun 59. maddesi hükmüne göre bir yazı ile vergi dairesine bildirmeleri gerekmektedir. Yazı ile yapılacak talep, müteakip vergilendirme dönemi başından, yeni işe başlayanlarda ise, işe başlama tarihinden itibaren hüküm ifade edecektir. Bu suretle bilanço esasını kabul edenler iki yıl geçmedikçe bu usulden dönemeceklerdir. Bizim önerimiz her halükarda işletme hesabı esasına göre defter tutulması şeklindedir.

Çiftçiler, işletme hesabı esasında, çiftçi işletme defteri tutacaklar ve işletme defterinin sol tarafına giderleri, sağ tarafına da hasılatı kaydedeceklerdir. Zirai işletme hesabı esasına göre, zirai kazanç, bir hesap dönemi içinde elde edilen hasılat ile yapılan giderler arasındaki müspet farktır.

5- ZİRAİ İŞLETME HESABI ESASINDA HASILAT HANGİ UNSURLARDAN OLUŞMAKTADIR?

Zirai işletme hesabı esasında, "hasılat" aşağıda belirtilen unsurlardan oluşmaktadır:

a) Her türlü zirai mahsullerin satış bedelleri,

b) Ziraat makine ve aletlerinin başka çiftçilerin zirai istihsal işlerinde çalıştırılması mukabilinde alınan bedeller,

c) Gider yazılan değerlerin satılması halinde bunların satış bedelleri,

d) Mahsullerin hasattan veya sonra hasara uğramalarından dolayı alınan sigorta tazminatları, amortismanına tabi iktisadi kıymetlerin (zirai istihsalde kullanılan gayrimenkuller hariç) satılması halinde Vergi Usul Kanunu'nun 328. maddesine göre hesaplanan hasılat.

e) Ayrıca, zirai mahsullerin, istihsal vasıtaları ile zat, aile veya işletme ihtiyaçlarında kullanılmak üzere istihlak maddeleri ile değiştirilmesi halinde verilen mahsulün emsal bedeli hasılat sayılmaktadır. Emsal bedelinin ne olduğu ve nasıl hesaplanacağı VUK'nun 267. maddesinde belirtilmiştir.

Ziraat makine ve aletlerinin başka çiftçilerin zirai işlerinde çalıştırılması karşılığında herhangi bir istihlak maddesi veya istihsal vasıtası alınması halinde alınan madde veya vasıtaların emsal bedeli hasılat sayılmaktadır.

İşletmede istihsal edilip de tohum, yem ve sair suretlerle işletmede kullanılan zirai mahsullerin emsal bedelleri de hasılat sayılmakta, bu hasılatın sene sonunda bir kalemde yazılması mümkün bulunmaktadır.

6- ZİRAİ İŞLETME HESABI ESASINDA "GİDERLER" NELERDİR?

Zirai işletme hesabında yapılan ödemeler veya borçlanılan meblağları ihtiva eden giderler 193 sayılı GVK'nun 57. maddesinde yer alan unsurlardan oluşmaktadır. Yasa maddesinin incelenmesinde yarar görülmektedir. Buna göre:

1. İşletme ile ilgili olarak tohum, gübre, fide, yem, ilaç ve benzeri maddelerin tedariki için yapılan giderler;
2. Satılmak üzere satın alınan hayvanların, zirai mahsullerin ve diğer maddelerin bedelleri;
3. İşletmelerde çalıştırılanlara ücret, prim ve sair namlarla hizmet mukabili yapılan ödemeler;
4. İşçilerin iâşe, tedavi ve ilaç giderleri, sigorta primleri;
5. Zirai tesisat, makine, aletler ve taşıtların çalıştırılması ve bakımı için yapılan giderler (Yakıt, yağ, elektrik, yedek parça vesaire) ve tamir giderleri;
6. Vergi Usul Kanunu'na göre ayrılan amortismanlar;
7. Kira ve ücret mukabili kullanılan istihsal vasıtaları için yapılan ödemeler;
8. Zirai kazancın elde edilmesi ve idamesi için yapılan genel giderler;
 - a) İşletme için alınan ve işletme için harcanan borç paraların faizleri;
 - b) İşletme ile ilgili olmak şartı ile ödenen aynı vergi, resim ve harçlar;
 - c) İşletme ile ilgili ve yapılan işin önemi ve

genişliği ile mütenasip seyahat ve ikamet giderleri (Seyahat maksadının gerektiği süreye maksur olmak üzere);

d) İşletme ile ilgili olarak ödenen kira bedelleri;

e) Genel mahiyetteki sair giderler;

9. İşletme ile ilgili olmak şartıyla, mukavelelenemeye veya ilama veya kanun emrine istinaden ödenen zarar, ziyan ve tazminatlar;

10. Amortisman tabii iktisadi kıymetlerin (Zirai istihsalde kullanılan gayrimenkuller hariç) satılması halinde Vergi Usul Kanunu'nun 328. maddesine göre hesaplanan zararlar;

11. İşletmeye dahil olup, aynı zamanda zafî veya ailevî ihtiyaçlar için de kullanılan taşıtların amortismanlarının tamamı ile giderlerinin yarısı.

Aynı zamanda işletmede istihsal edilip de tohum, yem ve sair suretlerle kullanılan zirai mahsullerin emsal bedelleri de masraf yazılabilir.¹⁰

7- HASILATTAN İNDİRİLEMEMEYECİK GİDERLER NELERDİR?

GVK'nun 58. maddesinde zirai kazancın tespitinde bazı giderlerin hasılattan indirilemeyeceği belirtilmiştir. Bu giderler GVK'nun 41. maddesinde sayılan ve ticari kazancın tespitinde indirimi kabul edilmeyen giderlerdir. Bunlar:

1. Çiftçi ile eşinin ve çocuklarının işletmeden çektikleri paralar veya aynen aldıkları sair değerler (Aynen alınan değerler emsal bedeli ile değerlendirilerek çiftçinin çektiklerine ilave olunur.)
2. Çiftçinin kendisine, eşine, küçük çocuklarına işletmeden ödenen aylıklar, ücretler, ikramiyeler, komisyonlar ve tazminatlar,
3. Çiftçinin işletmeye koyduğu sermaye için yürütülecek faizler,
4. Çiftçinin, eşinin ve küçük çocuklarının işletmede cari hesap veya diğer şekillerdeki alacakları üzerinden yürütülecek faizler,
5. Her türlü para cezaları ve vergi cezaları

ile teşebbüs sahibinin suçlarından doğan tazminatlar,

6. Kiralama yoluyla edinilen veya işletmede kayıtlı olan yat, kotra, tekne, sürat teknesi gibi motorlu deniz, uçak ve helikopter gibi hava taşıtlarından işletmenin esas faaliyet konusu ile ilgili olmayanların giderleri ile amortismanları,

7. Basın yoluyla işlenen fiillerden veya radyo ve televizyon yayınlarından doğacak maddî ve manevî zararlardan dolayı ödenen tazminat giderleri,

Bununla birlikte, GVK'nun 58. maddesinde; işletme sahibi, yani çiftçi ailesi ve çocuğu tarafından işletmede üretilen ürünlerin tüketilmeleri halinde bu giderlerin hasıllattan indirilmesine izin verilmiş olup, ancak zirai işletmede üretilen ürünlerin takas veya trampa yolu ile başka bir mal veya iktisadi kıymet alımında kullanılmak üzere değiştirilmesi halinde, bu şekilde kullanılan mahsulün emsal bedeli ile hasılat yazılması gerektiği belirtilmiştir.

8- ZİRAİ KAZANÇLARDA TEŞVİK İKRAMİYESİ

GVK'nun 29. maddesinin 1. bendine göre, tarımı ve hayvan yetiştirilmesini teşvik maksadıyla verilen ikramiye ve mükafatlar vergiden istisna edilmiştir.

9- ZİRAİ KAZANÇLARDA YATIRIM İNDİRİMİ İSTİSNASI UYGULAMASI

Zirai kazançlarını bilanço esasına göre tespit eden çiftçiler, yatırım yapmışlarsa ve yatırım indirimi ile ilgili şartları haiz iseler zirai kazançlardan faydalanacakları yatırım indirimi miktarını düşebilmektedirler.

10- ZİRAİ KAZANÇLAR NASIL BEYAN EDİLMEKTEDİR?

Gerçek usulde vergilendirilen zirai kazanç sahibi mükellefler, GVK'nun 85. maddesi uyarınca, kazançlarını yıllık beyanname ile beyan etmek zorundadırlar. Bu zorunluluk hem tam mükellefiyete tabi olan mükellefler için hem de dar mükellefiyete tabi olan mükellefler için geçerlidir.

Gerçek usulde vergilendirilmeyen ve zirai kazançları sadece tevkif suretiyle vergilendirilen zirai kazanç sahibi mükellefler ise zirai kazançları için beyanname vermeyecek, diğer gelirleri için beyanname vermeleri durumunda zirai kazançlarını beyannameye dahil etmeyeceklerdir.

Gerçek usulde vergilendirilen zirai kazanç sahipleri, bir takvim yılında elde ettikleri kazançlarını GVK'nun 92. maddesi uyarınca takip eden yılın 1-31 Mart günü akşamına kadar beyan edeceklerdir.

11- ZİRAİ KAZANÇLARDA VERGİ ÖDEME ZAMANLARI (VADE)

GVK'nun 117. maddesi uyarınca; gerçek usulde tespit edilen ve yıllık beyanname ertesi yılın mart ayının 1-31 günü akşamına kadar verilen zirai kazançla ilişkin gelir vergisi mart ve temmuz aylarında olmak üzere iki eşit taksitte ödenir.

Maliye Bakanlığı, GVK 250 Seri Nolu Genel Tebliği ile zirai kazançları ile birlikte GVK'nun ikinci maddesinde belirtilen diğer kaynaklardan elde ettikleri kazanç ve iratlarını bildirmiş bulunan çiftçilerden, toplam gelirleri içindeki zirai kazançlarının %75 ve daha yüksek nispette olanlar için ödeme zamanlarını Kasım ve Aralık ayı olarak belirlenmiştir.

Bu durumda zira kazançtan başka gelirleri bulunan ancak yıllık beyanları içinde zirai kazancın oranı %75 ve daha yüksek nispette olan mükellefler gelir vergisi beyannamelelerini 31 Mart akşamına kadar vereceklerdir. Bu mükellefler, hesaplanan gelir vergilerini Kasım ve Aralık aylarında olmak üzere iki eşit taksitte ödeyeceklerdir.

SON NOT

¹ Ancak, bu ameliye, aynı teşebbüsün cüz'ünü teşkil eden bir işletmede vukua geliyorsa, bu ameliyenin zirai faaliyet sayılabilmesi için işletmenin sınai bir müessese ehemmiyet ve genişliğinde olmaması ve faaliyetini, cüz'ünü teşkil ettiği teşebbüsün mahsullerine hasretmesi şarttır.

² Ancak çiftçiler tarafından doğrudan doğruya zirai faaliyetleri ile ilgili alım satım işlerinin tedviri için açılan yazıhaneler, faaliyetleri bu mevzua münhasır kalmak şartıyla dükkan ve mağaza sayılmaz.

³ Maliye Bakanlığı tarafından verilen 15/8/2006 gün ve 63615 sayılı bir özelgede: "çiftçilerin ürettikleri zirai ürünleri mahalle aralarında veya Pazar takibi suretiyle satmaları halinde, bu faaliyet de zirai faaliyetin bir parçası olduğu ve ticari faaliyet kapsamında sayılmaması gerektiği" şeklinde özelge verilmiştir.

⁴ GVK md.54'de işletme büyüklüğü ölçüleri belirtilmiştir.

⁵ 2007 yılı sonuna kadar.

⁶ 193 sayılı GVK geçici md.45/2

⁷ (5661 sayılı Kanununun 3' üncü maddesiyle yürürlükten kaldırılan ibare) ve Ziraat Odası'ndan, bulunmayan yerlerde Tarım İl veya İlçe Müdürlükleri'nden çiftçi belgesini almayan.

⁸ (Değişmeden önceki miktar (95/7593 sayılı BKK ile 1995 takvim yılına ait hasılat tutarı) 1.000.000.000.- lira (94/6300 sayılı B.K.K ile 1994 takvim yılına ait hasılat tutarı) 400.000.000.-lira. (93/5146 sayılı B.K.K. ile 1993 takvim yılına ait hasılat tutarı) 200.000.000.-lira. (92/3892 sayılı B.K.K. ile 1992 takvim yılına ait hasılat tutarı) 120.000.000.-lira. (91/2569 sayılı B.K.K. ile 1991 takvim yılına ait hasılat tutarı) 80.000.000.-lira. (3689 sayılı kanunla 1990 takvim yılına ait hasılat tutarı) 50.000.000.-lira. (89/14258 sayılı B.K.K. ile 1989 takvim yılına ait hasılat tutarlarına uygulanmak üzere) 20.000.000.-lira. (Değişmeden önceki miktar) 4.000.000.-lira.

⁹ Bu giderlerin sene sonunda bir kalemde yazılması mümkündür.

¹⁰ Bu giderlerin sene sonunda bir kalemde yazılması mümkündür.